

ntamo Markku Aalto HAJOAMISEN SYYT

HAJOAMISEN SYYT

© Markku Aalto

Ulkoasun suunnittelu Aleksi Salokannel / sisin

Kansi ja taitto Make Copies

Kannen alkuperäiskuva Pekka Raikko: Laiton kaatopaikka (2007), yksityiskohta

ISBN 978-952-215-059-2

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2009

ntamo

www.ntamo.net

Markku Aalto
HAJOAMISEN SYYT

ntamo, Helsinki

I

KIRJOITETTU ELÄMÄ

On joukko ihmisiä jonkinlaisessa maanalaisessa luolamaisessa olinpaikassa. Runoilija imitoi tarinan sisällään pitämiä henkilöitä.

Voisi olettaa, että lukija saa ainakin ehdotelmia elämästä tekstuaalis-visuaalisen kerronnan muodossa. Kyse on voluntaarisesta illuusiosta, joka taistelee avaruusoliota vastaan. Se mitä lukija haluaa on joko mahdotonta tai kerronnallisesti niin ankeata, että siihen ei edes haluta mennä. Jos runo puhuttelee, se ei ole viaton lapsinainen, jolla on kiihottava perversio.

Polyfonisessa tyyliässä linjat eivät täydennä toisiaan, ole päällekkäin tai oppositiosuhteessa, vaan kaikki on kuollutta, paitsi imbesillien autoritaarisuus. Tässä suhteessa runoilija ei ole aivan puhdasoppinen; hän tuntuu epäilevän, kaihoavan, odottavan, että tuolla jossakin kielen ulkopuolella saattaa sittenkin olla jotain, hiukan mystistä, sittenkin tavoitettavaa henkistä köyhyyttä, lyijyä vesijohdoissa ja aristokratian degeneroitumista, akateemisen taiderunouden hienoa ja elävää perinnettä nousevassa polvessa.

Kirjoittaminen on aina tekijän, tekstin ja lukijan välinen kolmiodraama. Hankittuaan varmuuden siitä, että hänen rakkauttaan halveksitaan, runoilija myrkyttää itsensä oopiumilla. Hän osallistuu saatanallisiin orgioihin. Kuulemma jotkut neitiperseet levittelevät vessapaperia pönttöön, etteivät loiskeet nouse kankuille.

Runous on ”vakavampaa” kuin yksittäistapauksia taiteen myönteisistä vaikutuksista, kasvatuksellisen funktion suhteen sääliä ja pelkoa herättäviä mahdollisia tapahtumia. Sivuhenkilöitä sairastuu, tulee hulluksi ja lopulta kuoleekin. Synkkyydessään suorastaan banaali luvaton rakkaus aiheuttaa kärsimysten ketjureaktion – työttömyyttä, alkoholisoitumista, maaseutu autioituu... sama toistuu toisessa otoksessa, jolloin runo himmennetään mustaan (*fade out*).

Vuorosanat, dialogi, monologi ym. Ahdistavuus, julmuus, pessimismi ym. Taustamusiikki, luonnolliset äänet kuten esim. koskenpauhu, hautajaiskellot, *Dies irae*n karkea väännös jne. Näistä muodostetaan mahdollisimman jännittävä ja mielenkiintoinen konepistoolia kantava sotilas. Aseella tähdätään ja ammutaan, se on paljon muutakin kuin pelkkä ase.

Kirjoittaminen on tulvillaan masokismia. Tietoisuus siitä, että on hengitettävä koko ajan, ahdistaa. Haluatko kuvata ihmisen ilon ja tuskan sekä kirjoittaa auki oman muurahaisen osuutesi historian suuriin käännöksiin? Ajatus on hyvä, mutta toteutus ontuu pahemman kerran. Elämä kulkee vankkaa rataansa, eläjälle jätetään vain satunnaisen kommentaattorin rooli.

Tai jos kaikki onkin esteettisten elämysten sarjaa? Elämäntaiteilija kokee elämän taideteokseksi, joka näyttäytyy inspiraation, luomisen, mielihyvän ja pohdiskelun ikuisesti vaihtuvana kehänä. Ja koska minuuskin on taideteos, sen voi luoda ja muokata aina uudelleen. Hah haa! Ei, mut joo siis, en oikeen tiä mitä kertaisin nyt eka... Kyllä! Olin taas oksentanut nukkuessani, ja vittu sitä oli paljon! Jea! Elämä on niin perseestä, että sen muuttuminen vielä paskemmaksi ei enää tunnu kovin suurelta uhkalta. Musta tuntuu, että jos mun aivot ei olisi niin *brain-fried*, niin mä voisin ihan oikeesti kirjottaakin jotain.

Loppujen lopuksi niin luovan työskentelyn kuin leikkimisenkin idea on, että saa hetken ajan leikkiä Jumalaa, luoda oman maailmankaikkeutensa ja sen sisäiset lait: iloa ja riemua, tähtiä ja tähtihetkiä, myös reittejä pois, kauas toiseen ulottuvuuteen hopeahevosen selässä lentäen. Yhtäkkiä, kuin tyhjästä, ruumiillistuvat Harmageddonin rinteille apokalyptiset ratsastajat, jotka hyökkäävät uhriensa kimppuun viitat hulmuten.

Kun muistelen omia leikkejäni, tunnen joskus vastustamatonta halua palata kymmenen tai viidentoista vuoden taakse. Minä ja sisareni revimme naapurin Antin palasiksi, teimme siitä liukumäkiä ja ilmeisesti jonkin sortin pöytiä tai tuoleja. Lopuksi kolme- tai neljävuotiaiden oraalisella innolla söimme koko komeuden suihin. Se ei ollut kulutushysteriaa vaan naiivia uskoa siihen, että kerrankin on jotain, mitä pöytään panna. Vapauden valtakunnan uskottiin alkavan siitä, kun aineelliset perustarpeet olisi tyydytetty.

Aikuinen suhtautuu mielihyvään toisin. Hän kykenee toimimaan viivytetyn mielihyvän periaatteen mukaisesti; dramaturgiassa sitä sanotaan suspenseksi. Jos tänään maltan mieleni, huomenna kliimaksi voi olla suurempi. Joka päivä maailmanloppu on lähempänä kuin eilen.

Hajoamisen syyt on ulkoisesti nyt jo perinteistä hakukonerunoa, mutta runoilija on kuitenkin koostanut, työstänyt ja muokannut raakamateriaaliaan vapaasti omien intressiensä mukaan. Kokoelma voisi olla omistettu ainakin kahdelle Charles B:lle, mutta ei ole.

Markku Aalto (s. 1970) on ammatiltaan kustannustoimittaja ja hänen runojaan on aikaisemmin julkaistu mm. *Parnassossa*, *Nuoressa Voimassa*, *MotMotissa* ja *Kerberoksessa*. Hän toimii myös kulttuurilehti *Särön* runovastaavana. *Hajoamisen syyt* on hänen esikoisteoksensa.